

university of
 groningen

De strategie van protest: hoe activisten protestacties organiseren

Bart Kranenburg

Dag van het Gedrag, 6 november 2025

STOP DE GENOCIDE IN GAZA

AL 99.732 HANDTEKENINGEN GEZET

Palestijnen leven in onmenselijke omstandigheden

Na maandenlang onderzoek bewijst Amnesty dat Israël genocide pleegt op Palestijnen in Gaza. De Israëlische reactie op de dodelijke aanvallen van Hamas op 7 oktober 2023 was ongekend hard. Inmiddels zijn er in Gaza al meer dan 64.000 mensen gedood, waaronder ruim 20.000 kinderen (cijfers van september 2025). Gaza is onleefbaar geworden. Israël deed dit bewust. De wereld laat dit gebeuren.

Teken de petitie

Stop de genocide. Roep demissionair minister-president Schoof op de genocide te erkennen en alles op alles te zetten om de vernietiging van Palestijnen in Gaza te stoppen.

Voornaam *

Achternaam *

E-mailadres *

Telefoonnummer

4
Nieuw Sociaal Contract
(NSC)

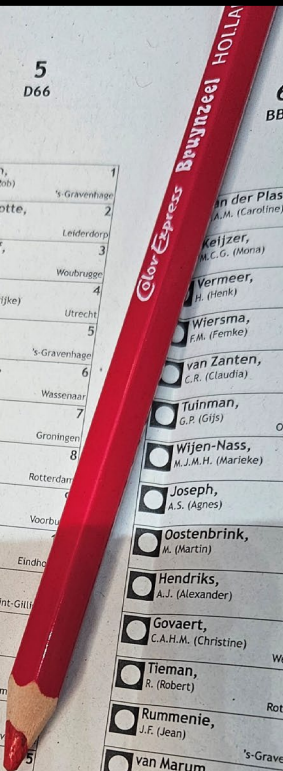
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25

- van Hijum, v.J. (Eddy) (m) Laag Zuthem
- Uitermark, J.J.M. (Justi) (v) Vijfhuizen
- Welzijn, R.N. (Merlien) (v) Bitterdijck
- van Oostenbruggen, T. (Tjebbe) (m) De Meern
- Wingelaar, N.T.P. (Natascha) (v) Stefn
- Saris, J.G. (Ibe) (v) Winterswijk
- van Dalen, J.A. (Jur) (m) Zuidwolde
- Bruyning, H. (Piet) (v) Almere
- Beukema, T.P. (Thomas) (m) Utrecht
- Geleijnse, S. (Simon) (m) 's-Gravenhage
- Koops, W.J. (Willem) (m) 's-Gravenhage
- Verouden, K.C.H.M. (Vincent) (m) Brussel (BE)
- Kouwenhoven, A.J. (Bram) (m) 's-Gravenhage
- Wessels, R. (Rob) (m) Zoetermeer
- Vredenburg, J.P. (Jan) (m) Gielthoorn
- van der Meulen, J.A.J. (Jantje) (v) Wijnandsrade
- de Korte - Verhoef, C. (Ria) (v) Baarnbrugge
- van der Duim, (Rinke) (m) Oudega
- werens-Huys, (Mireille) (v) Mijnsheerenland
- (m) Arnhem
- (v) Beek
- (m) Hengevelde
- (m) 's-Gravenhage
- (m) Leiden
- (m) Dongen

- Jetten, R.A.A. (Rob) 's-Gravenhage
- Paternotte, J.M. (Jan) Leiderdorp
- Vijlbrief, J.A. (Hans) Woubrugge
- Podt, A. (Anne-Marjke) Utrecht
- Sneller, J.C. (Joost) 's-Gravenhage
- van Berkel, N. (Nachtalie) Wassenaar
- Paulusma, W. (Weske) Groningen
- Belhirsch, F. (Fatimazhra) Rotterdam
- van der Werf, J.J. (Hanneke) Voorburg
- Bamenga, P. (Mpanzu) Eindhoven
- Klos, F.C.O. (Felix) Sint-Gillis
- Synhaeve, M. (Marijke) Am
- Roederkerk, I. (Ilana) 's-Grav
- van Asten, R.J. (Roberts) 's-Grav
- Oualhadj, A. (Ouafa) 's-Grav
- Biekman, A.N. (Anouschka) Schiedam
- Huizenga, R.A. (Renilde) Zwolle
- Dijk, H.L.O. (Heera) Delft
- El Boujdaini, S. (Sarah) Rotterdam
- Oosterhuis, H. (Henk-Jan) Amersfoort
- Schoonis, J. (Jan) Amersfoort
- Castelein, K.D.J. (Koen) Coyo-la-Forêt (FR)
- Neijenhuis, S.J. (Stephan) Hattem
- Köse, U.I. (Ulas) Bennekom
- Vervuurt, M. (Maire) Dongen

- van der Plas, A.M. (Caroline) Deventer
- Keijzer, M.C.G. (Mona) Edam-Volendam
- Vermeer, H. (Henk) Harderwijk
- Wiersma, E.M. (Femke) Holwert
- van Zanten, C.R. (Claudia) Amsterdam
- Tuijnman, G.P. (Gijs) Oud-Beijerland
- Wijen-Nass, W.J.M.H. (Marieke) Gulpen
- Joseph, A.S. (Agnes) Soest
- Oostenbrink, M. (Martin) Voorburg
- Hendriks, A.J. (Alexander) Leiden
- Govaert, C.A.H.M. (Christine) Westdorpe
- Tieman, R. (Robert) Rotterdam
- Rummenie, J.F. (Jean) 's-Gravenhage
- van Marum, E. (Eddie) Niekkerk
- Wiegman-de Winter, D. (Daniëlle) 's-Gravenhage
- Karsbergen, K.G. (Kilian) Rhooen
- den Hertog, E.W.J. (Erik) Putten
- de Ridder, R.J.G. (Ines) Nieuwkoop
- Hankers, H.F. (Haldy) Barneveld
- Sprik, H.C. (Marc) Voorschoten
- Morsink, A.J. (Tjalle) Enter
- van Veen - van den Berg, A. (Andrea) Meeldijk
- Meeldijk, C.W.

- Bonte, H. (Henk)
- Steen, H.S. (Har)
- Boswijk, D.G. (Der)
- van Dijk, I. (Inge) (v)
- Krul, H.M. (Harr)
- Straatm, J.C.G. (Jes)
- van den G. (Bart) (n)
- Bühler, J.G.L.M. (Ju)
- Jumelet, H.G. (Henk)
- van Ark, A.F.J. (Elles)
- van den B. T.A. (Tjjs) (m)
- Zwinkels, J.M. (Jantine)
- van Lansc, M.R.H. (Maes)
- Boelsma-H, L. (Lucienne) (v)
- Koorevaar, J.C. (Jan Arle)
- Tijmstra, E.S. (Eveline) (v)
- Hamstra, S. (Sarath) (m)
- Armut, E. (Etkin) (v)
- Poortman, A. (André) (m)
- Lohman, J.B. (Joris) (m)
- van den Berg, J.H.C. (Chantal) (v)
- Hanegraaff, M.C. (Marcel)

Definitie protest

university of
groningen

*“**acties** die mensen ondernemen om de positie van een **achtergestelde groep** te verbeteren, of om op te komen voor hun **waarden, morele principes of ideologie**”*

Hoe protesteren?

university of
groningen

- We weten best veel over waarom mensen mee willen doen aan acties
- Hoe worden deze protestacties eigenlijk georganiseerd?
- Onderzoek laat zien hoe dit in specifieke bewegingen, of bij specifieke acties ging
- Een breder beeld vanuit de sociale psychologie ontbreekt echter nog

university of
 groningen

De strategie van protest: hoe activisten protestacties organiseren

Bart Kranenburg

Dag van het Gedrag, 6 november 2025

Wa

bel

- Wete
- Prakt

Demonstratierecht in Nederland onder druk

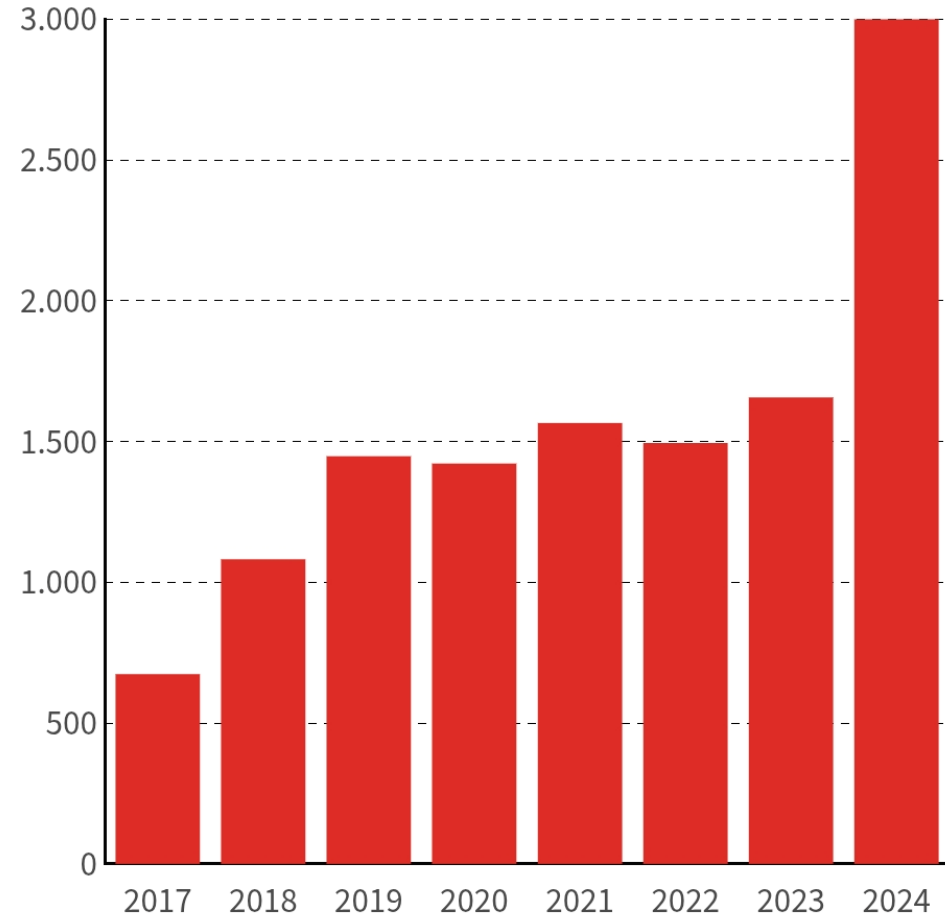
Demonstreren is een recht, geen gunst. Maar demonstraties worden primair gezien als een risico voor de openbare orde, niet als de uitoefening van een mensenrecht. Verreweg de meeste demonstraties verlopen echter zonder problemen, en dat moet ook het uitgangspunt zijn; de overheid moet demonstraties en demonstranten als vreedzaam beschouwen, zolang het tegendeel niet vaststaat.

ALLES OVER DEMONSTRATIERECHT

kennis

Demonstraties in Amsterdam enorm gegroeid

Aantal aangemelde demonstraties

Bron: Gemeente Amsterdam • NRC 020925 / StS

y of
n

Doel van deze deelsessie:

university of
groningen

Over een (klein) uur hebben jullie:

1. Een algemeen beeld van **strategie** achter protestacties
2. Kennis over het **mobilisatieproces** van protestacties
3. Kennis over hoe de **overheidsaanpak** bij protestacties met een nieuwe methode structureel onderzocht kan worden

Doel van deze deelsessie:

university of
groningen

Over een uur hebben jullie:

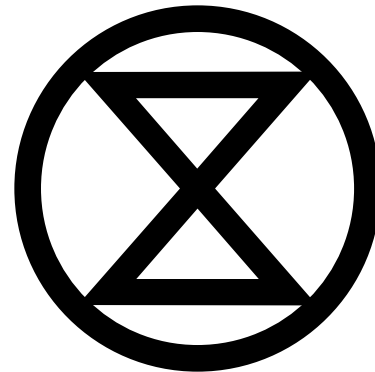
1. Een algemeen beeld van **strategie** achter protestacties
2. Kennis over het *mobilisatieproces* van protestacties
3. Kennis over hoe de *overheidsaanpak* bij protestacties onderzocht kan worden

Interviews: strategie

university of
 groningen

- Diepgaande interviews met 8 ervaren activisten
  - Socialisme, milieu en klimaat, overheidshandelen Covid-19, dierenwelzijn, boeren

Interviews: strategie

university of
groningen

- Hoe zouden ze een toekomstige protestactie organiseren?
  - Wat voor rol speelt groepsdynamiek?
  - Hoe bepaal je doelstellingen?
  - Hoe ontwikkel je een strategie die bij je doel past?
  - Wat voor obstakels kom je tegen?
- Interviews thematisch analyseren
- Drie kernthema's als rode draad door de interviews heen

Interviews: drie thema's

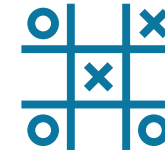
university of
groningen

1. Afweging van kansen,
middelen en
mogelijkheden *van binnen*

2. Vormgeven
van frame
naar buiten

3. De strategie
van
verandering

Interviews

university of
groningen

1. Afweging van kansen, middelen en mogelijkheden *van binnen*

- Samenstellen van organiserend team

A1: “het maakt heel erg uit [...] of je zegmaar persoonlijk het ook een beetje met elkaar kan vinden want dan gaat het veel sneller”

A5: “mensen die wat meer ervaring hebben met dit soort dingen organiseren of met bestuur, politiek activisme, zijn daar wat beter in vaak dan nieuwkomers”

Interviews

university of
groningen

1. Afweging van kansen, middelen en mogelijkheden *van binnen*

- Navigeren van mogelijkheden en uitdagingen van samenwerken

A3: “wat we ook wel eens hebben gehad met acties met [activistenorganisatie] is dat we dan wouden gaan posteren en dat was dan niet milieubewust genoeg”

A3: “De acties, de anarchisten willen dat dan altijd heel erg heftig hebben en de sociaal democraten wat minder en dan moet je een soort van midden in vinden, met sommige mensen is wel samen te werken en met anderen niet”

Interviews

university of
groningen

1. Afweging van kansen, middelen en mogelijkheden *van binnen*

- De rol van momentum

A5: *“Je merkt dat in een tijd van totale overprikkeling door verschillende soorten media het heel moeilijk is om boven te komen drijven – je moet echt momentum hebben voor iets”*

A7: *“vervolgens start je een petitie, eh op die website [...] en er moet een teller staan op die website dat mensen het gevoel hebben van “oh wauw er gebeurt wat””*

Interviews

university of
groningen

2. Vormgeven van frame *naar buiten*

- Mobiliseren en optrommelen van mensen

A5: "Je moet poppetjes hebben waarvan je weet van oké die zijn in staat om mensen te rekruteren die hebben een sociale media achtergrond of hebben dominante rol binnen een bepaalde organisatie en daarmee kan je mensen op de been brengen. Je moet dus die intrinsieke motivatie die moet je op de een of andere manier zien te creëren"

Interviews

university of
groningen

2. Vormgeven van frame *naar buiten*

- *Narratief maken dat mensen aanspreekt*

A4: “Ik denk dat het vinden van die persoonlijke connectie tussen jou en de ander – een sterker gevoel van solidariteit tussen jou en de ander – veel effectiever is dan ze slecht of schuldig laten voelen over dat ze niets doen”

A2: “Als wij hier de weg blokkeren dan word jij even uit je dagelijkse beslommeringen gehaald om na te denken over “waarom doen die mensen dit hier”. ‘t is natuurlijk belangrijk dat je dan ook tegelijk wel overbrengt met je actie

Interviews

university of
groningen

2. Vormgeven van frame *naar buiten*

- *Het medialandschap navigeren*

A3: *“want lokale krantjes – ja ik weet niet – “weer een protest ofzo” maar als je iets ludieks bedenkt dan krijg je een stuk met pers dus dat werkt wel beter en is ook leuker om te organiseren en vinden mensen ook leuker om naartoe te komen”*

A8: *“Op het moment dat het uit de hand loopt omdat je zegt “nee we blijven op het plein” en iedereen wordt gearresteerd of er ontstaan weer schermutselingen - ja welk punt maak je dan want zij hebben de media onder controle dus ze maken alleen maar foto's van waar je iemand boos ziet zijn op de politie en dan zeggen ze “ja kijk eens hoe er tegen de politie tekeer wordt gegaan - we moesten wel geweld gebruiken”*

Interviews

university of
groningen

2. Vormgeven van frame *naar buiten*

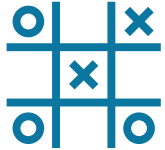
- *Het medialandschap navigeren*

A5: “daarbij moet je weer oppassen hè, je kan nog wel veel aandacht krijgen voor een protest maar als er een soort van, deken van onkunde overheen hangt - je ziet wel dat protesten op de media komen waarbij er een klein groepje op de Dam staat of oude mensen in hesjes, ja dat is niet sexy

Interviews

university of
groningen

3. De strategie van de verandering

- *Concrete, kortetermijneffecten*

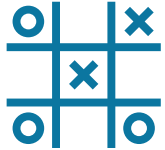
A3: “maar uiteindelijk was het allemaal prima – er waren veel mensen – goede doelgroep, Pegida durfde niet meer te komen – we zijn in het nieuws geweest – wel geslaagd”

A6: “het doel was om hele moeilijke vragen te stellen - zorgen dat er ook meerdere vragenrondes kwamen zodat die beslissing over die wet wel of niet komt om te zorgen dat die beslissing wordt uitgesteld tot na de Provinciale Statenverkiezingen omdat we dan waarschijnlijk een totaal andere Eerste Kamer hebben”

Interviews

university of
groningen

3. De strategie van de verandering

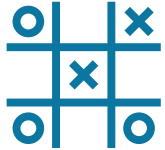
- *Abstracte, langetermijneffecten*

A3: Je doet het natuurlijk voor het grotere doel, en ik denk dat ook al heeft zo'n actie niet gewerkt (...) kan het wel nog belangrijk zijn voor de mensen die mee hebben gedaan aan die actie omdat een geslaagde actie geeft positieve vibes, geslaagd hè dus een - iets wat lukt waar je tevreden over bent geeft positieve vibes, en ik denk dat dat ook belangrijk is voor het momentum of de massa binnen jezelf creëren om weer te blijven doen"

Interviews

university of
groningen

3. De strategie van de verandering

- *Abstracte, langetermijneffecten*

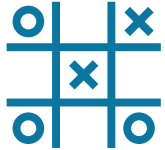
A5: *“Je moet altijd een beetje inspelen op dat gevoel dat mensen willen graag horen bij een beweging – bij iets waar beweging in zit en waar zij kunnen winnen dat geldt voor verkiezingen zo dat maar dat geldt ook voor dit soort dingen – wanneer jij het gevoel hebt van oké dit is echt groot heel veel mensen maken zich er druk over dan wordt de drempel om mee te doen ook een stuk kleiner“*

A4: *“het is het altijd waard om jezelf af te blijven vragen wat je ermee wilt bereiken, want (...) de hoofddoelstelling kan en zal vaak met de tijd veranderen, afhankelijk van de fase van je campagne”*

Interviews

university of
groningen

3. De strategie van de verandering

- *Abstracte, langetermijneffecten*

A2: “ik heb ergens het gevoel dat – hoe jammer ik het ook vind – dat [disruptieve actie] nodig is, zodat de geweldloze demonstranten het alternatief is, terwijl ja die die demonstranten willen ook eigenlijk wel echt iets anders – die willen verandering zien – “nou oké laten we die dan maar verandering geven, want zij zijn in ieder geval nog maar wel redelijk””

A3: “Bedrijven kunnen lobbyen met geld – wij kunnen lobbyen met mensen die vervelend zijn”

Interviews: take-aways

university of
groningen

- Protest is in alle opzichten een **sociaal proces**
  - Rekruteren van team
  - Samenwerken met anderen
  - Verkondigen van standpunten en idealen naar anderen
- Protesten zijn idealistisch, maar vooral ook zeer **strategisch**
  - Strijd om aandacht
- Protestacties horen bij de strategie van **breder beweging** om tot verandering te komen
  - Zelden losstaande evenementen

Doel van deze deelsessie:

university of
groningen

Over een uur hebben jullie:

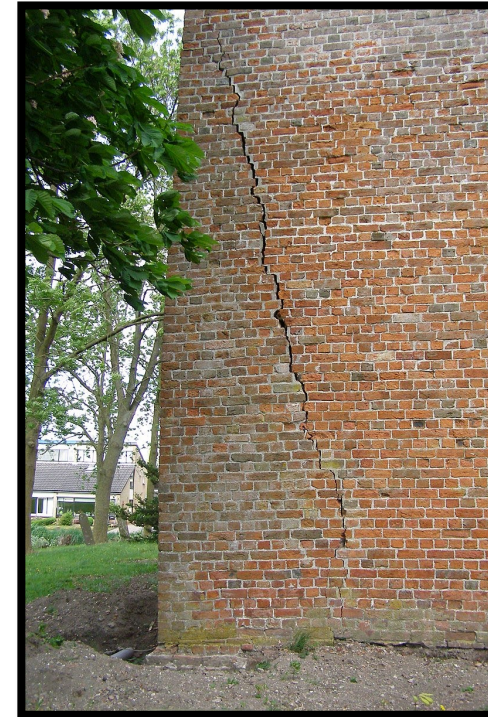
1. Een algemeen beeld van de *strategie* achter protestacties
2. Kennis over het *mobilisatieproces* van protestacties
3. Kennis over hoe de *overheidsaanpak* bij protestacties onderzocht kan worden

Organiseren van protest

university of
groningen

- Onrecht is alom – waarom is de reactie dat niet?
  - Sociale interacties tussen mensen die onrecht ervaren kunnen doorslaggevend zijn
  - Wanneer en hoe mobiliseren mensen zich?

Organiseren van protest

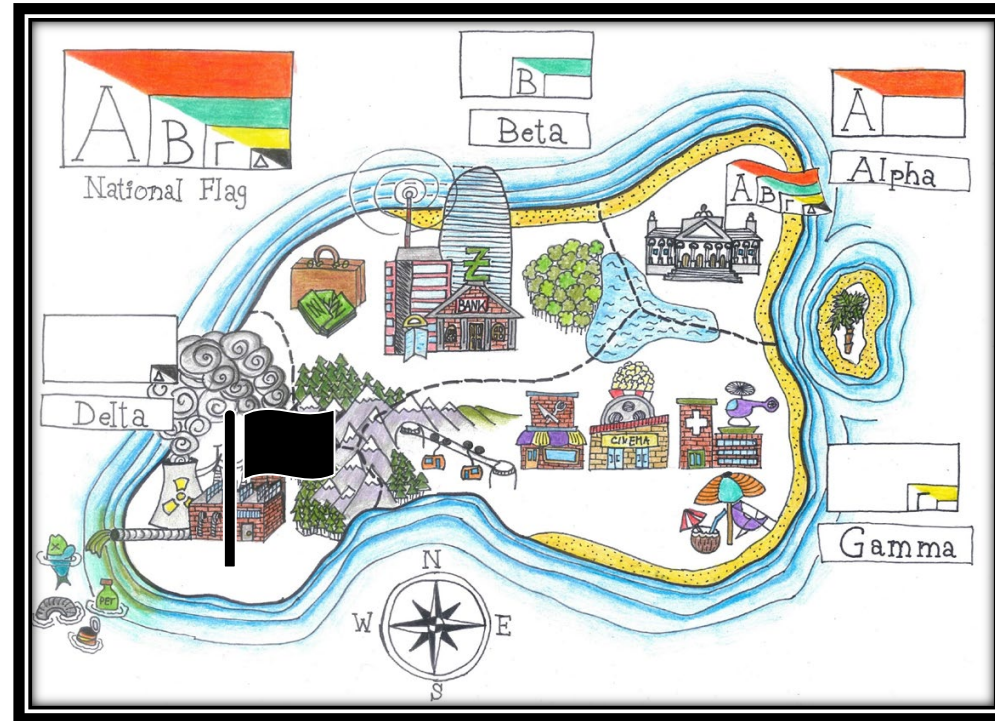

university of
groningen

- Hiernaar onderzoek doen is lastig
- Oplossing: Een nieuwe methode voor het onderzoeken van protestacties: de *Collective Action Simulation Paradigm* – of, CASP:
- Groepsspel dat zich afspeelt in een fictieve samenleving
- Deelnemers plannen activiteiten, verzamelen grondstoffen, en maken keuzes
- Wij verzamelen data over gedrag en gemoedstoestanden
- Bordspel dat alternatief leven simuleert

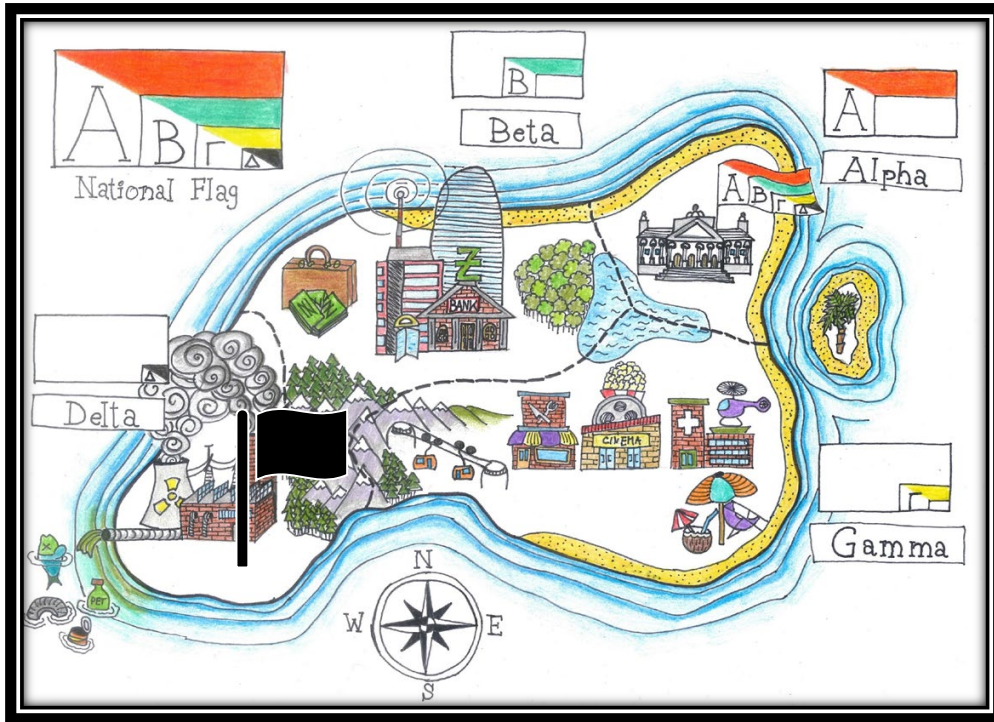

university of
groningen

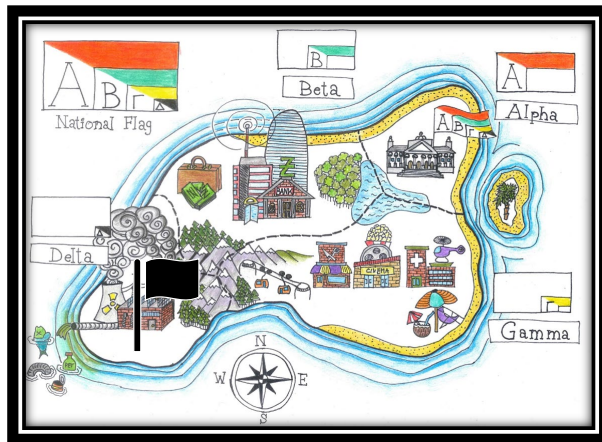
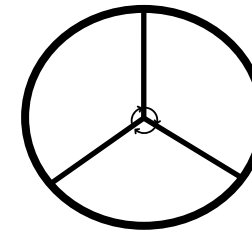
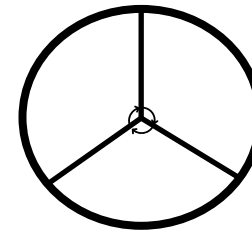
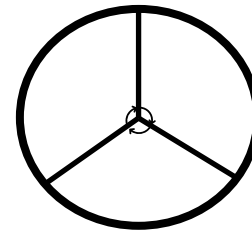
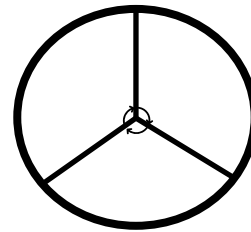
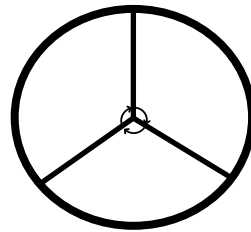
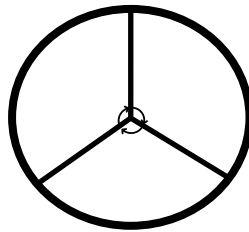

university of
 groningen

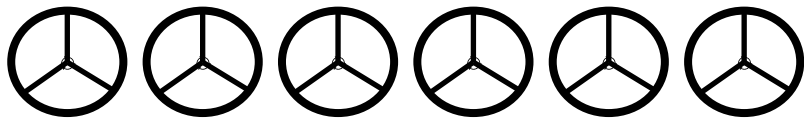
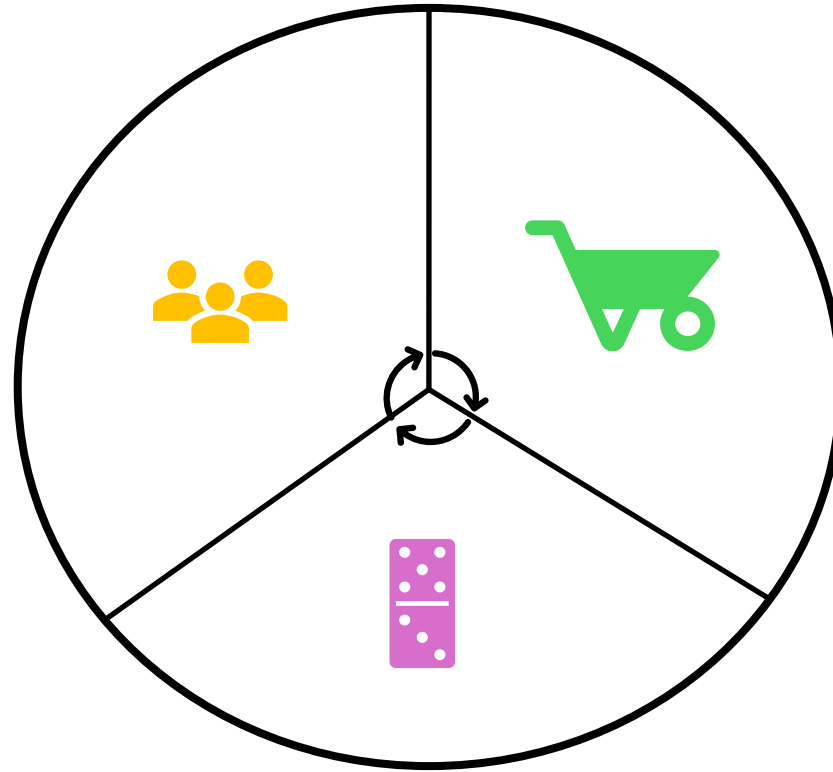
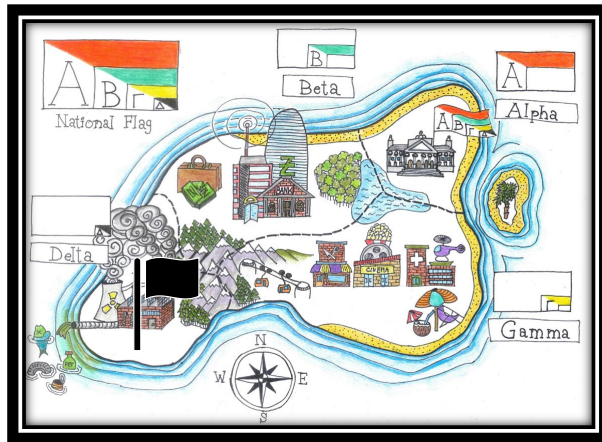

university of
 groningen

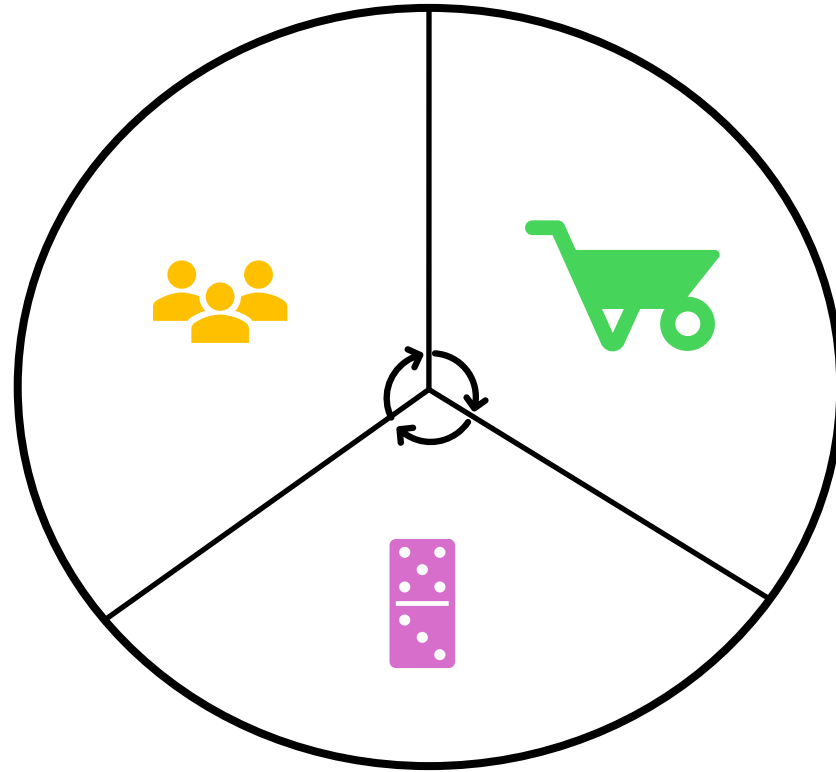

university of
groningen

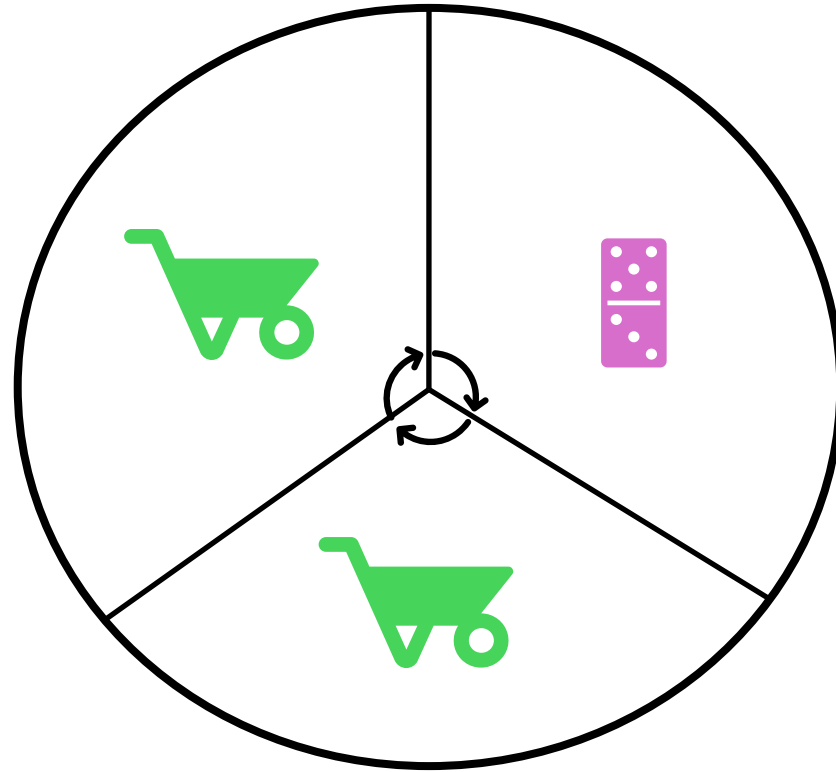

university of
 groningen

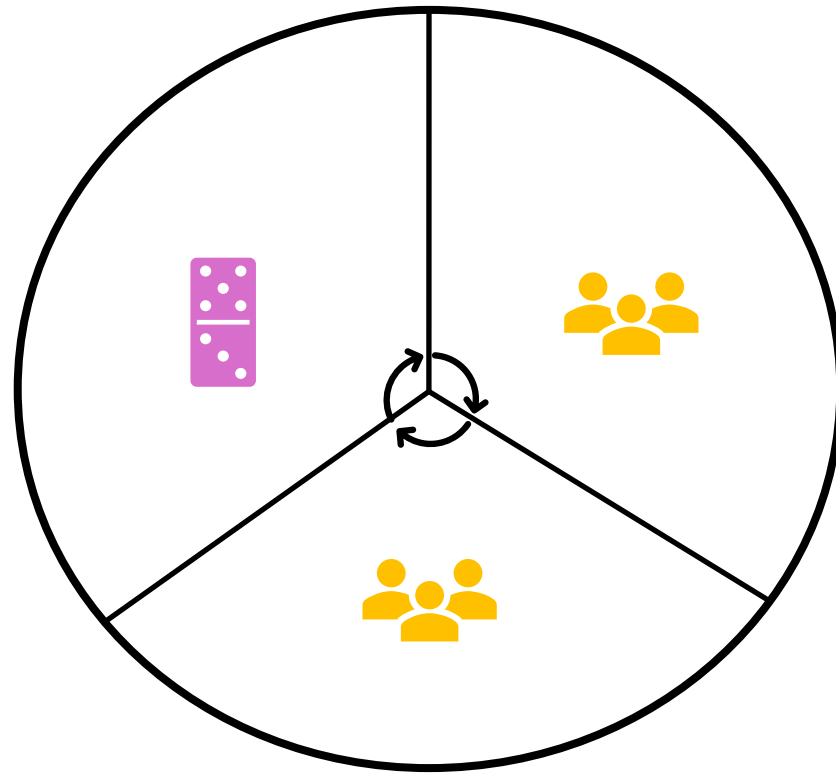

university of
 groningen

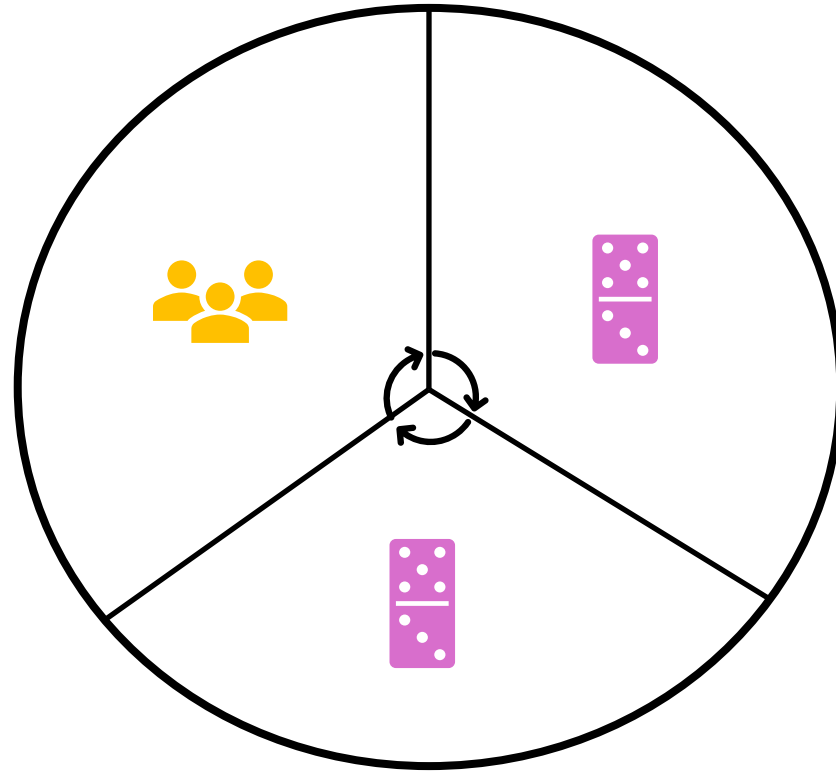

university of
 groningen

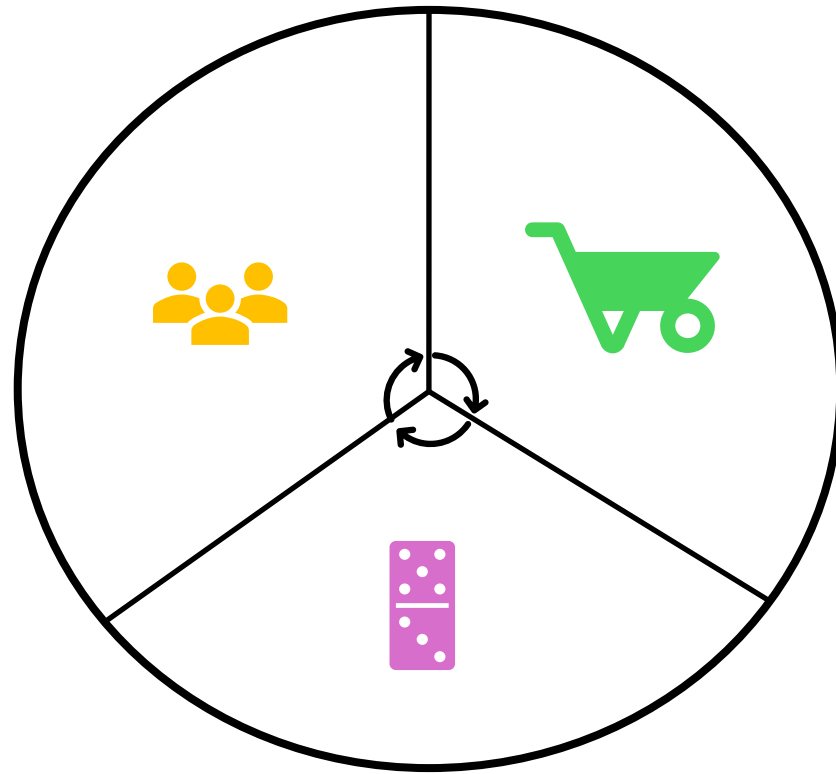

university of
 groningen

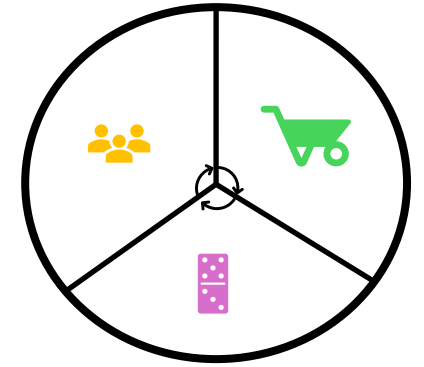
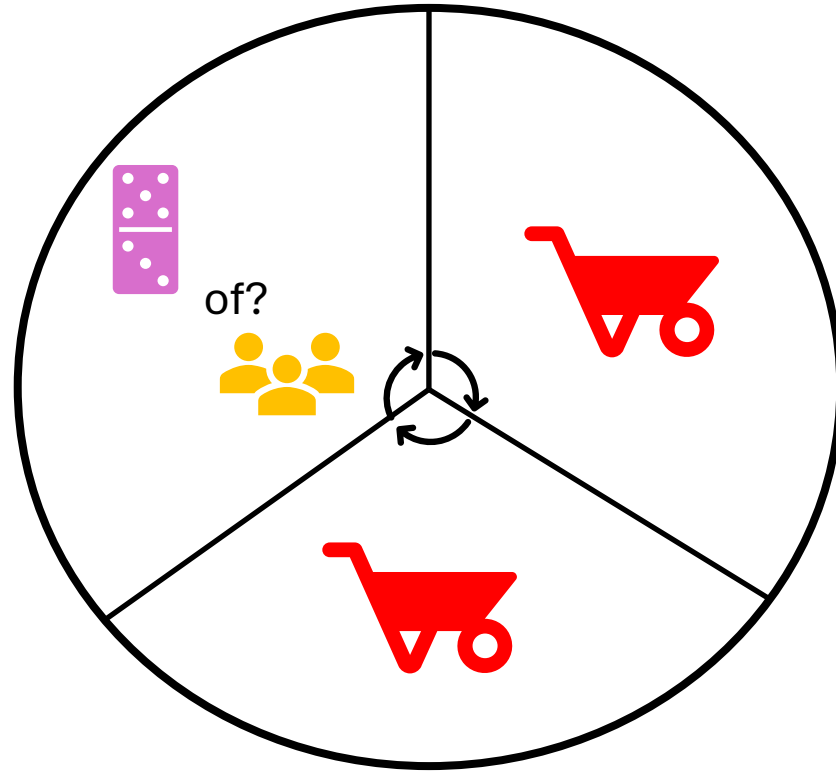
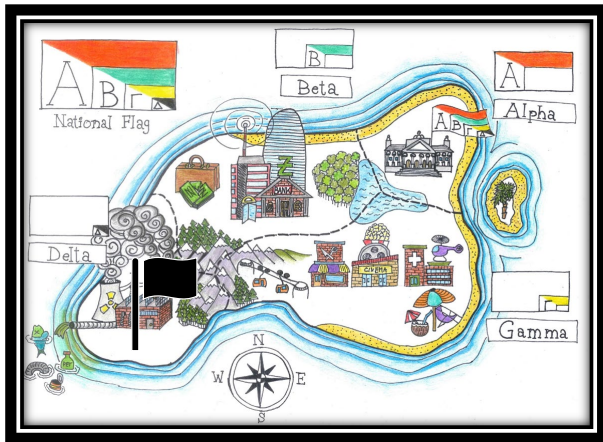

university of
 groningen

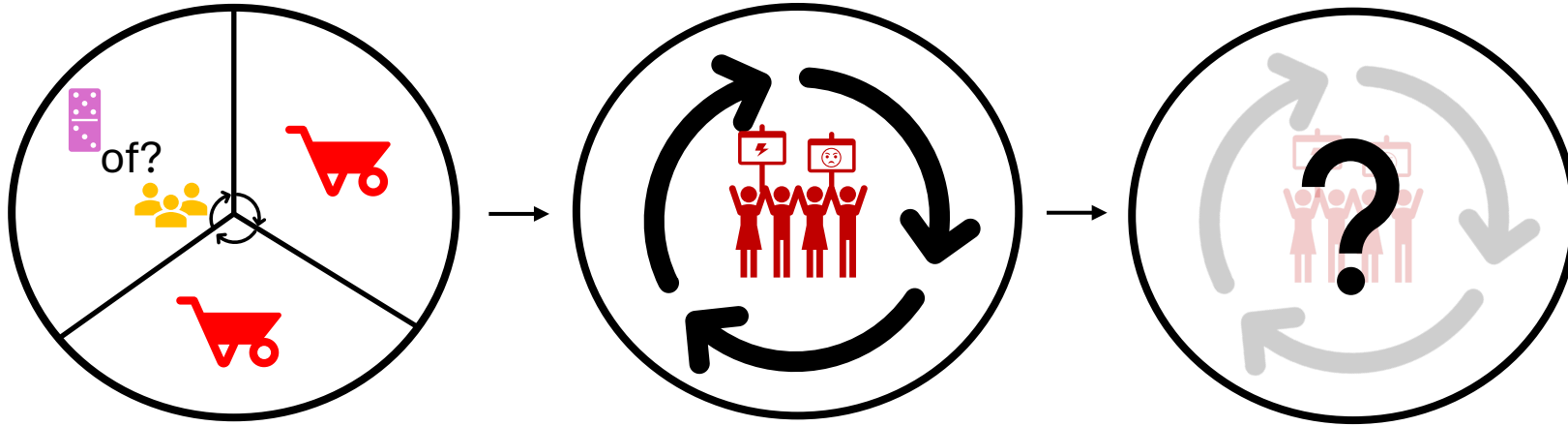

university of
groningen

university of
 groningen

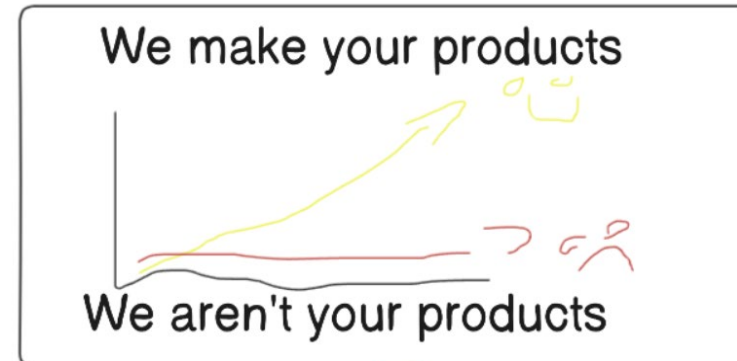
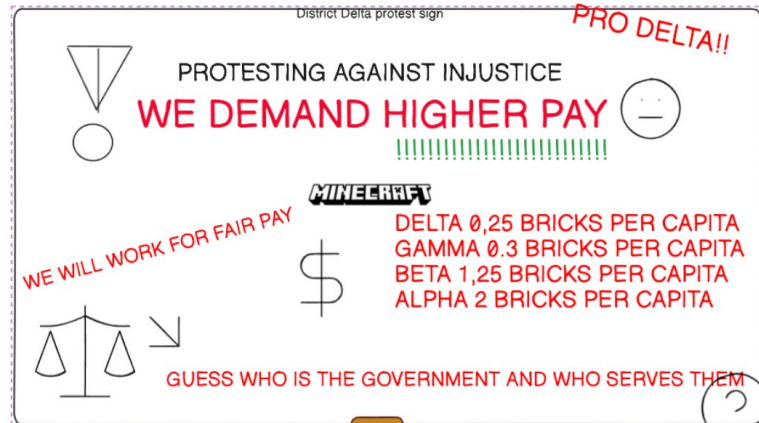

Delta District Protest Sign
23-01-2024 - protest 2

501.01.6-2.74

519 ... 52.74

Protestsimulatie

university of
groningen

- We hebben twee studies gedaan met dit spel
  - Totale $N = 307$ over 48 sessies
- Na elke ronde verzamelde wij data
  - Emoties van deelnemers
  - Momentum
  - Actiemobilisatie
  - Consensusmobilisatie
- In de tweede studie hebben wij ook de gesprekken van deelnemers opgenomen
- Wat hebben wij gevonden?

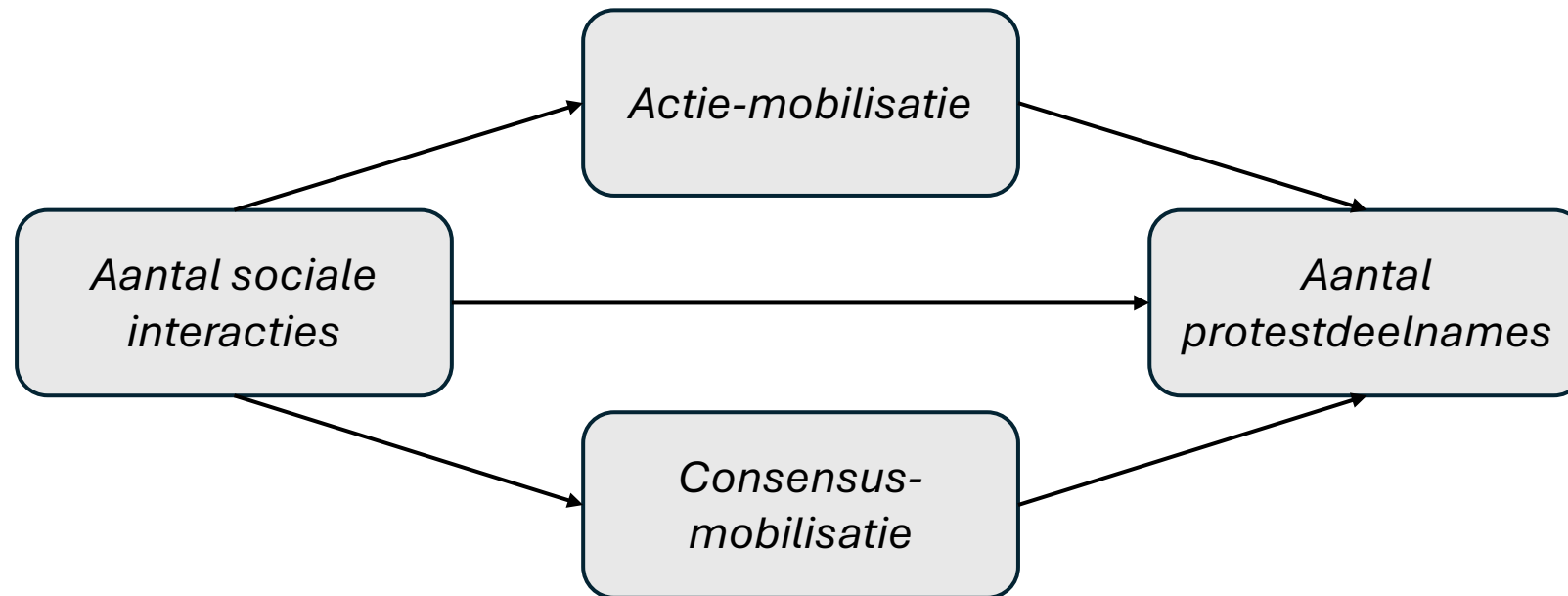

Protestsimulatie

university of
groningen

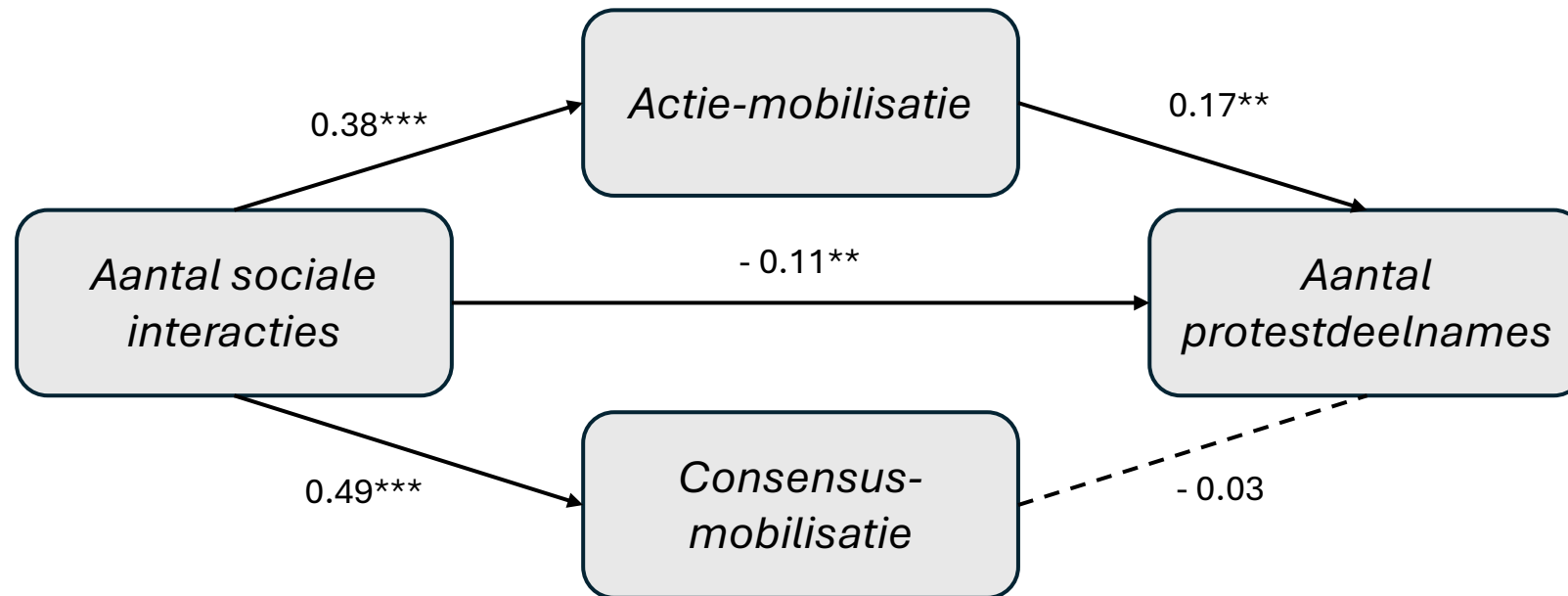
- Rol van sociale interactie tussen mensen is cruciaal voor deelname aan protestactie

Protestsimulatie

- Rol van sociale interactie tussen mensen is cruciaal voor deelname aan protestactie

Doel van deze deelsessie:

university of
groningen

Over een uur hebben jullie:

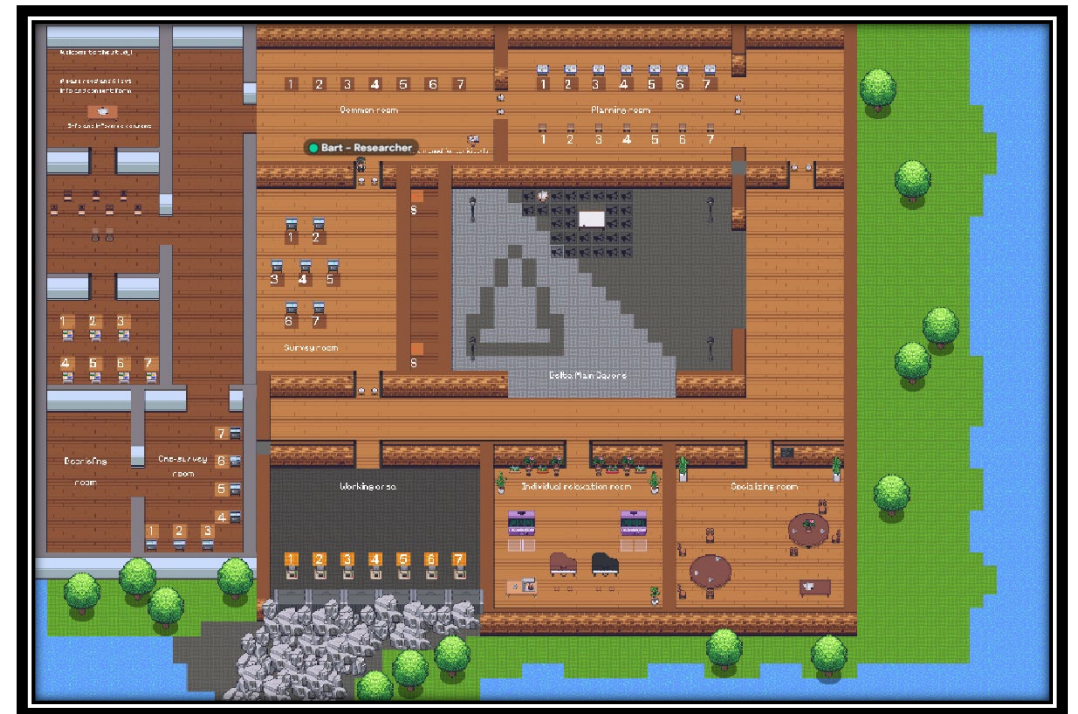
1. Een algemeen beeld van de *strategie* achter protestacties
2. Kennis over het *mobilisatieproces* van protestacties
3. Kennis over hoe de *overheidsaanpak* bij protestacties onderzocht kan worden

Protestsimulatie

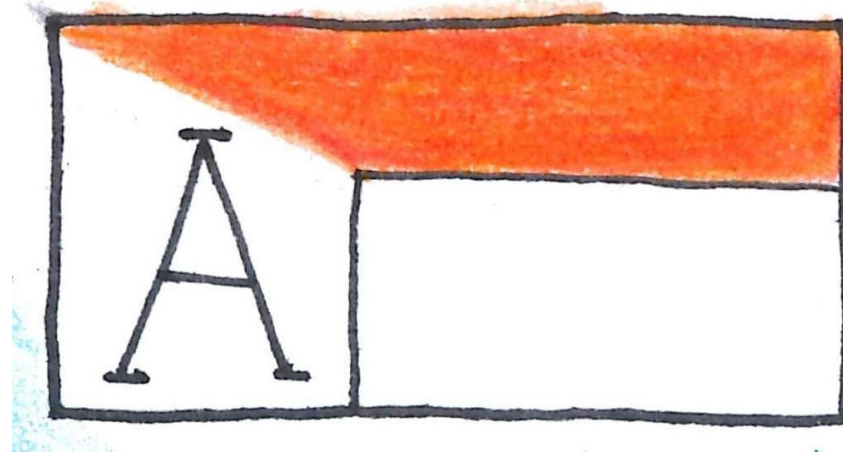

university of
groningen

- Bevindingen verhouding overheid en activist
- Wij stelden de overheid als afstandelijk en ongeïnteresseerd op
- Hoe reageerden de deelnemers op teleurstelling?

Response from Government to protest

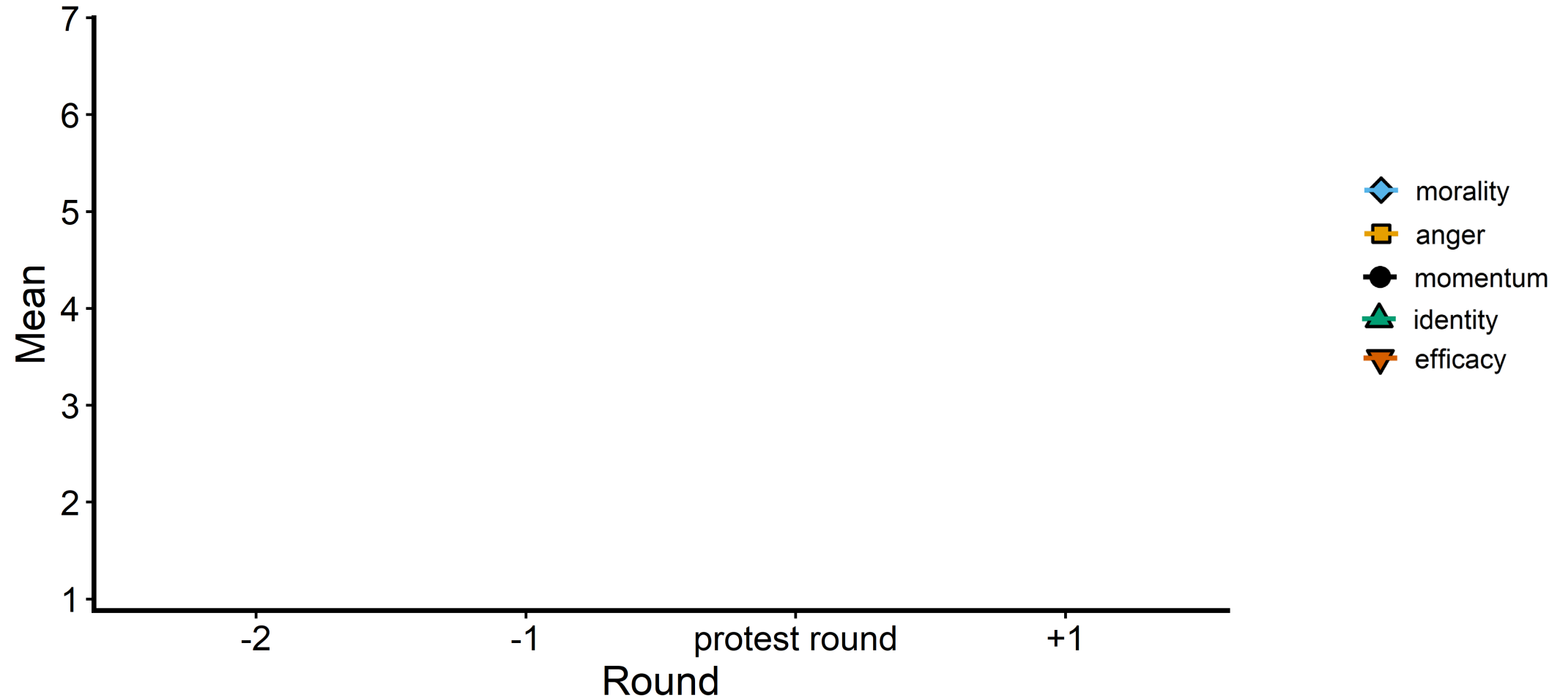
“The Government has been updated about a protest in district Delta. The reasons and demands of the protest have been received in good order. After taking your concerns into consideration, it has been decided that no further action will be taken.

End of message”

Motivaties en momentum

university of
 groningen

Simulatie: Take-aways

university of
groningen

- Nieuwe onderzoeksmethode maakt structureel onderzoek naar protest mogelijk
- Initiëren en mobiliseren tot actie gebeurt tijdens de sociale interactie tussen mensen
  - Individuele emoties (zoals woede) belangrijk, maar niet voldoende
  - Gerichtte interactie is belangrijker dan langdurige interactie
- Mensen blijven deelnemen aan protestacties, ook wanneer ze minder vertrouwen hebben in de effectiviteit van de actie
  - Verwachte kans op succes hoeft geen voorspeller te zijn
  - Mogelijk radicalere actie tot gevolg

Wat kunnen we hiermee?

university of
groningen

- Nieuwe wetenschappelijke inzichten
- De verhouding tussen overheid en activist beter bestuderen
  - Simulatie aan te passen
- Overheidsreactie: wat gebeurt er wanneer een overheid...
  - ...meer/minder repressief handelt?
  - ...zich positiever/negatiever opstelt tegenover de inhoud van de activist?
  - ...meer/minder het protest faciliteert?
  - ...de organisatorische uitdaging met de activist bespreekt?
- Deelnemers vragen: wat verwacht jij/vond jij van de overheid?

Doel van deze deelsessie:

university of
groningen

1. Een algemeen beeld van **strategie** achter protestacties
  - Protesteren is een uiterst sociaal proces
  - Protestacties dienen lange-termijn doelen
  - Bewegingen streven groei na, die ze doormiddel van positieve en doeltreffende acties hopen te bereiken
2. Kennis over het **mobilisatieproces** van protestacties
  - Gerichtte sociale interactie tussen gelijkgestemden is de vonk die motivatie kan omzetten tot actie
  - Kans op succes is geen goede voorspeller voor herhaaldelijke deelname
3. Kennis over hoe de **overheidsaanpak** bij protestacties met een nieuwe methode structureel onderzocht kan worden
  - Kleine aanpassingen aan de protestsimulatie kunnen nieuwe inzichten geven die positief bijdragen aan de verhouding tussen overheid en activist

university of
 groningen

Dank!

Bart Kranenburg
 b.m.kranenburg@rug.nl

